



הרב יוסף קארו



הרב יוסף קארו

פרשת כי תצא

צער בעלי חיים דאורייתא

לא תחרוש בשור והחמור יחדיו ספר החינוך (מצווה תקנ) כותב שהתורה מצווה אותנו שלא לחרוש בשור ובחמור יחדו, והוא הדין לכל שני מיני בהמה שהאחת היא טהורה והאחת היא טמאה, ולא דוקא חרישה לבד אסורה, אלא הוא הדין לכל מלאכה מהמלאכות, כגון דישה או למשוך עגלה.

טעם המצוה הוא משום ענין צער בעלי חיים שהוא אסור מן התורה, וידוע שיש למיני הבהמות ולעופות דאגה גדולה לשכון עם שאינם מינן וכל שכן לעשות עמהן מלאכה, וכמו שאנו רואים בעינינו באותם שאינם תחת ידינו, כי כל עוף למינו ישכן, וכל הבהמות ושאר המינין גם כן ידבקו לעולם במיניהן, מאיסור זה לומדים שלא מנות שני אנשים לעולם ביחד שיהיו רחוקים בטבעם ומשונים בהנהגתם, כמו צדיק ורשע, והנקלה בנכבד, שאם הקפידה התורה על הצער שיש בזה לבעלי חיים, כל שכן בבני אדם שיש להם דעת ומצטערם יותר ע"כ

החזקוני כתב : טעם האיסור (שם) שהשור מעלה גרה תמיד ואוכל והחמור אינו מעלה גרה, נמצא שזה אוכל וזה מתענה וזהו צער בעלי חיים.

וכן רחמיו של הקב"ה על כל מעשיו ואין כח החמור ככוח השור. וכן האבן עזרא כתב : השם חמל על כל מעשיו כי אין כח החמור ככוח השור. ע"כ.

מכל הפירושים הללו אנו רואים עד כמה התורה חסה על צער בעלי חיים קיימא לך צער בעלי חיים אסור מהתורה בפרט לפי החזקוני על צער שחמור רואה את השור איננו אוכל גם על זה התורה חסה על החמור וכן האיסור לא תחסום שור בדישו בזמן שהשור מפרק את התבואה מקליפתה אסור למנוע ממנו לאכול מהתבואה אם חסם מקבל מלקות ,

הראשון לציון הרה"ג אב"ד יצחק יוסף שליט"א כתב [ילקוט יוסף סימן סבד הערה ה] שדעת רב הראשונים שצער בעלי חיים הוא מהתורה, מצאנו שהרבה איסורים דרבנן הותרו משום צער בעלי חיים כגון לחלוב בשבת על ידי גוי משום צער הבהמה וכגון אם רכב על בהמה בשבת במזיד ירד ממנה משום צער בעלי חיים **ולכן פסק בקש"ע** נגפרידו (צאצא ב) סוסים המושכים בעגלה והגינוע למקום מקלל או להר גבוה, ואינן יכולין למשך פלי ער, מצוה לעזור אף לנכרי משום צער בעלי חיים, שלא יפנה אותם הנכרי מפה רפה למשך יותר מאשר בכחם.

וכן לגבי שחיטה רואים שהתורה חסה הוכח ממדענים שחקרו את הנושא, שהשחיטה היהודית אין בה צער בעלי חיים כמעט, כיון שדווקא **בהמהוטהוהו** יחד עם השחיטה נחתך עטב הקרוב לשחיטה ומיד מנתק את המוח משאר אברי הגוף וממלא אין תחושת כאב לבהמה כלל והסכין היא מאד חדה וללא פגיונות גם מהסיבה של צער בעלי חיים שכך היא לא מרגישה בשחיטה כלל

כתוב הפלא יועץ (ערך רחמנות) הרחמנות היא אחד משלשה סימנין שיש לישראל שהם גמלנים, בישנים, (שבת קנא:) כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים. ע"כ **וכתב בספר החסידים** (סימן תרסט) שהמאכילים את הסוס הרבה כדי להריצו לפניו שלא לצורך חיי נפש רק לטיול, עליהם נאמר (משלי יב) ורחמי רשעים אכזרי:

מסופר על רבנו הקדוש ב"מ כה א), שייסורי רבי על ידי מעשה באו ועל ידי מעשה הלכו. על ידי מעשה באו, היה עגל שהביאווהו לשחיטה נכנס העגל תחת גלימתו של רבי כאומר לו הצילני מהשחיטה אמר לו רבי לך לך נוצרת

[כתוב הפלא יועץ, כמדומה, דהוא עגל היה בו איזו נשמה מגולגלת והיא יודע שהולך להישחט, והיה קשה עליו לסבל צער השחיטה בהיותה בגוף הבהמה, והיה מבקש מרבי שיקשקש עליה רחמים לצאת מן הבהמה קדם שחיטה, ואמר לה : זיל, לך נוצרת בתוך הבהמה לסבל צער זה וזהו תיקונך, והואיל ולא רחם לבקש עליה רחמים כמו שבקשה, לא רחמו עלי, ודוק] אמרו בשמים, כיון דלא מרחם על העגל לפי דרגתו נענש שש שש עשרה שנה ייסורים קשים שכשהיה מתפנה צעקות כאביו היו יותר גדולות מצהלות סוסי רבי בזמן אכילתם לבסוף עזבו את רבי הייסורים בגלל שרחם על עכברים, כמובא בהמשך הגמרא שם שעל ידי מעשה הלכו, שפעם אחת היתה שפחת רבי מכבדת את הבית, מצאה בני עכברים רצתה להורגם אמר לה רבי תעזבי אותם "ורחמיו על כל מעשיו" כתיב. אמרו בשמים כיון שמרחם ירחמו עליו וסרה מחלתו ממנו

ובזהר הקדוש מובא שאפילו נחש לא צריך אדם להורגו עיין שם כל הלשון. כתוב הפלא יועץ ובוודאי שזהו מדת חסידות, שהרי בשי"ס משמע שמותר להרגו אפלו בשבת (שבת קנא), אבל לפחות נלמד מהזהר דלהכות כלבים וחתולים וכדומה, על שעשו לו שום נזק גם בלא דעת ומחמת

העלון מוקדש להצלחת רפי זגדון וב"ב יהי רצון שיתקיים בהם הפסוקים ימלא ה' כל משאלותיך, וכל אשר יעשה יצליח

העלון מוקדש להצלחת דוד שורה חניה יהי רצון שיתקיים בהם הפסוקים ימלא ה' כל משאלותיך, וכל אשר יעשה יצליח

העלון מוקדש להצלחת יצחק בן ברוך חדר וב"ב יהי רצון שיתקיים בהם הפסוקים ימלא ה' כל משאלותיך, וכל אשר יעשה יצליח

העלון מוקדש להצלחת יגאל צבאן וב"ב יהי רצון שיתקיים בהם הפסוקים ימלא ה' כל משאלותיך, וכל אשר יעשה יצליח



שזהו פרנסתם, אפילו איסור יש וכל שכן וקל וחמר שראוי לרחם על הבריות אשר בצלם אלהים נבראו. אחינו בני ישראל, שכלנו בני איש אחד כאיש אחד כגוף אחד. ואפלו איש שהרע עמו ועשה עמו שאל כהווגן, אל כפעולו ישלם גמולו ולא יקום ולא ייטור, אלא ירחם עליו ויעזרהו בכל הבא מידו, ובמדה שאדם מודד, מודדין לו.

מעשה שהיה פעם אחת בבוציא דנהורא עילאה רבינו הבעל שם טוב ז"יע שהיה עם תלמידיו בשדה, ופתאום עבר על רגע רוח חזק ונפלו כמה עליו לארץ, ואמר בניי תדעו שזה הרוח שעבר עכשיו על רגע היה בשביל תולעת אחת שהיתה בסוף איזה עלה, והיה החמה זורחת עליה ביותר, והיתה צועקת לה' בצעקה, ושלח ה' זה הרוח, ונפלו כמה עליו לארץ, ונפלה גם היא עמהם, ואמר להם זאת להודיע להם גודל השגחת הבורא ורחמנותו על כל בריין דעלמא כמובא בלשון התקונים הנ"ל. אי"כ ראוי לנו להדמות לבורא לרחם על הבריות

מסופר (קב הישר פרק ז') שפעם אחת היה מתאכסן האר"י ז"ל אצל בעל הבית אחד, הזכיר לפניו זה הבעל הבית איך שאשתו פסקה מלהוליד, ואמר האר"י ז"ל שהסיבה בשביל שנטלה הסולם של העופות, וקשה להם העליה, והמה מצטערם בזה, לפיכך הקדוש-ברוך- הוא תבע צערן של העופות, כי היו עדיין קטנים וסבלו צימאון גדול, ועלתה צפצופם לפני הקדוש-ברוך- הוא המרחם על כל מעשיו, ועל כן נגזר עליה להיות עקרה, והחזיר הבעל הבית הסולם למקום הראשון וה' נתן לה הריון.

ובספר סגולות ישראל (מער' צ אות טו) ג"כ עמד לעורר שם בזה שלא לצער שום בריה בעולם כי עייז הוא מכניס עצמו לסכנה ח"ו ואפילו לחיה ועוף אסור לצער בחינם והזכיר המעשה הנ"ל.

צאת רבי יהודה החסיד שלא לגדל אפרוחים כלל, כי לא יוכל לעמוד על המשמר שלא יהיה להם צער, ועל הרוב אין מצליחים הגמי' שרובן מתים מחמת נפילה

כתב בספר פני דוד (פרשת וישלח) על הפסוק ויעקב נסע ספנתה, ויבן לו ג' בית; וילקחנהו עשה ספנת, על-פן קרא שם-המקום סכות. מדוע קרא למקום סכות על שם בהמותיו שבנה להם סכות ולא קרא למקום על שם בני ביתו שהרי על כך תבע משה רבנו את בני גד וראובן שהקדימו ואמרו שבנה גדרות צאן לצאננו וערים אחר כך לטפנו שנראה שמחבבים את הממון יותר מילדיהם ואי"כ מדוע יעקב אבינו קרא למקום סכות על שם הצאן שנראה כאלו הוא מחבב יותר את הצאן

מתור הפני דוד שיעקב איש השלימות חש על צער בעלי חיים ואחרי שבנה בית לבני ביתו נתחכם לסלק הצער מבי"ח ולעשו' להם סוכות למחסה ולמסתור ומשום שהוא דבר חידוש ודקדוק פרטי לחוס על צער בעי"ח נגד כל הגויים על כן קרא שם המקום סוכות להודיע לבני אדם שצריך לחוס ולרחם על בעי"ח ולא קרא המקום בית ישראל כי אין זה חידוש לבנות בתים לשבת וכל אדם כן עשו אבל דבר חידוש הוא אשר לבקשה עשה סוכות ועל כן קרא שם המקום סוכות לומר ראה זה חדש שמעו מוסר וחכמו

כתוב במסכת ברכות דף מ. אמר רב יהודה אמר רב אסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לבהמותו, שנאמר, ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת. היינו שאכילת הבהמה קודמת לאכילת האדם ורק בשתייה האדם קודם שנאמר "ונתתי עשב בשדך לבהמה תך", קודם נתן עשב לבהמתך ורק אחר כך ואכלת ושבעת שהוא המשך הפסוק **וכן נפסק להלכה** שאם בירך המוציא לחם מן הארץ ונזכר שלא נתן לבהמה לאכול ואמר שיתנו לבהמה לא נחשב הדבר הפסק בין ברכת המוציא לאכילת הלחם כיון שאסור לו ממידת חסידות לאכול לחם לפני אכילת הבהמה, התורה הציבה תנאי ממידת חסידות **(כך פוסק ילקוט יוסף סימן קסז סעיף ט על פי הרמב"ם דדין זה הוא רק חסידות)** שאכילת הבהמה קודמת לאדם כדי שלא ישכח לתת לבהמה לאכול

כתוב בצוואת רבי יהודה החסיד (סימן תרסו) שהזהיר על צער חנם שיעשה לבהמה, כי כל זמן שאדם רחמן ירחמו עליו מן השמים. וכל מעשה גרימות שאדם גורם צער לחבירו, נענש עליו. ואף אם יעשה צער לבהמה על חנם, כגון שמשים עליה משוי יותר מאשר יכולה לשאת, ומכה אותה ואינה יכולה ללכת, תעיד ליתן אבת דב, שהרי צער בעלי חיים וכתבה לנו התורה בענין בלעם (במדבר כב, לב) על מה הכית את אתונך, כנגד שאמר: לו יש חרב בידי כי עתה הרגתיך. וכתוב שם: ואת בלעם בן בעור הרגו בחרב. [ותוספתא בבא קמא סוף פרק ט].

וכתב עוד (סימן קמ), לא יהיה כפוי טובה כנגדה ולא יכה את הבהמה.. ושם (בסימן קמד) כתב, מי שמשעבד בני אדם, משעבדים אותו באותו עולם כבהמה. ואפילו מי שמענה את בהמתו יותר מדאי. ע"כ. רואים עד כמה התורה חסה על צערם של בעלי החיים אם כן קל וחומר צערם של בני אדם שיש להזהר מאד בצערם וכל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים



להזהר מלפגוע או שיפגע יהודי סיפר הרה"ח רבי יוסף מאיר זיידל זצ"ל, מזקני חסידי גור, כי בשעתו, בעמדו בפרק 'האיש מקדש' יצא עליו יום אחד קול הברה כי כבר בא בקשרי אירוסין בשטעטל, כאשר 'המדוברת' כביכול היתה נערה מעירו קאליש שבפולין. אלא שבאמת לא היה בזה שמץ של אמת, וכמאמר העולם 'לא דובים ולא יער', ואותה נערה נפגעה עד מקמי נפשה והיו לה בזיונות מרובים, ואף הוא נפגע משמועה זו, שכן לא היה לו שום קשר לדבר. כעבור זמן מה התארס עב"ג בת הרה"ח ר' זלמן אייזנר זצ"ל הי"ד, ולא זכה לזש"ק במשך שש שנים מנישואיו. אחד מגיסיו אשר היה גם גיסה של אותה נערה, פנה אליו והציע לו שילך לפייסה על עגמת נפשה, אך הוא טען: מה לי לפייסה, אחר שלא היה לי שום יד ורגל באותה 'שמועה רעה', ולא עוד אלא שאף אני שולח וגרם לי צער מכל 'הפרשה'! אך גיסו הרבה עליו בדברים, ומאחר שהיה זקוק לישועה נכתר לו, ועלה בידו גם גיסו לביתה. הוא עמד בפתח הבית והיא עמדה כנגד החלון, וביקש ממנה סליחה ומחילה, ואכן היא אמרה בפה מלא מחול לך מחול לך. וסיים רבי יוסף מאיר את דבר המעשה בכהאי לישנא: "זאג וואס די וילסט, איך וויס נישט, אבער צו ניין חודשים האב איך געהאט א קינד" (אמור מה שתרצה, אני איני יודע, אבל תשעה חודשים לאחר מכן נולדה לי בת). ותיכתב זאת לדור אחרון למען נדע עומק הדין, ועד כמה צריך להעתיק 'שלא יענש שום אדם בסיבתו'... א.ה.

נראה יותר שהוא פגע בה באיזה שהיא צורה אולי בעצם זה שאמר והסביר לאחרים שהוא לא מעוניין כלל להתחתן עימה היא נפגעה מזה שהוא לא רוצה אותה וזה התפרסם ברבים והיא התביישה בכך והשביקש סליחה היא מחלה וזה על מקומו בשלום

צריך מצוות וחסד בשילוב לימוד תורה הגאון רבי יעקב שיכנזי שליט"א בספרו "קול יעקב" (עמוד 42) בשם הרה"ג מנצור בן שמעון זצ"ל, מספר בספרו בעיר טבריה בימי הגאון רבי מאיר ועקנין זצ"ל, שהיה רבה הראשי של טבריה, בהודו שומר תורה ומצוות וירא שמותי מעורוי, אמנם האיש לא למד תורה אך חונק מעורוי לקיים מצוותים וגמילות חסדים, כל מצוה שידע לקיים במלא המרץ, והיה רודף אחרי קיום מצוות ומעשים טובים. ראו בשמים את טוהר לבבו ורצו לזכותו שיעסוק גם בתורה הקדושה. ויהי היום והאיש הגיע כדרכו לביתו והיה יגע מעמל היום, אכל פתו וקרא קריאת שמע ועלה על שולטו ונרדם. וירא בחלומו שהגיע עת פטירתו ומיד העלוה לבית דין על מעלה ועדקו את מעשיו ומצאו שהוא מלא מצוות כרימון. מיד קראו לפניו - "פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים". והולכיהו למקום מנוחתו בגן עדן. המחזה היה מרהיב עין, יפה נוף משוש כל הארץ, תענוגות, עין לא ראתה. והאיש משתאה למראה עיניו שמח וטוב לב על אשר זכה ללכת בדרך טובים בהיותו בעולם הזה. החל האיש להסתובב אנה ואנה לתהות על חלקו כמוצא של רב. בין כך פנה האיש ונטו צללי ערבו. והוא מרוב אושר לא שלב שכבר חשך היום עד שצוה עצמו בבלטה גמרה. החל האיש לחפש נקודות אור, או כפתור בו יוכל להאיר, אך לשוא. חשב האיש בלבו, מה שווה לי כל הכבוד והיקר הזה אם אין לי אור אך ניחם את עצמו שכאשר יעלה השחר ישאל את המלאכים הממונים על מקום המצאו של האור. הבוקר אור ושוב תנגלה לעיני המחזה הנפלא של חלקו בגן עדן. הוא פגש את המלאכים הממונים ושאלו היכן האור, כי אין כל זה שוה לו אם אין לי אור להאיר בלילות. ענו המלאכים: אנתנו מצטערים! אתה אינך זכאי לאור, יען שלא למדת תורה. אמנם סגלת לעצמך מצוות לרוב, אך המצוות הם דוגמת הנרות, והתורה היא האור כמו שנאמר: "כי נר מצוה ותורה אור" (משל ו. כג). נצטער האיש עד למאוד והתחיל ממרר בבכי ואמר העולם שאשר בחשיכה. והנה מתוך בכייתו הרבה והקץ מחלומו והתברר לו במהרה שהכל אך חלום. שמח האיש שמחה גדולה ותיכף ומיד שכר תלמיד חכם שילמדו תורה ונתן שכרו מושלם והבין שמאת ה' היתה זאת לזכותו בתורה. וכך הפך לשקדן בתורה ונפטר באחרית טובה וזכה גם לאורה של תורה. עד כאן.

נפש והנפס לבסוף בא והצילו הראשונה נכנסו הרסיים לסטוץין, והם גייסו את כל הבחורים לצבא, ובתוכם היה גם הגה"צ רבי חיים חייקל מילצקי זצ"ל. המגויסים הוצבו בעמדות, וברובם שצויזו בהם ירו לעבר החילים הגרמניים שהתקיפו. באחד הימים נפגע חייל יהודי בראשו מכדור רובה של הגרמנים ומצבו היה אנוש. בתוך פרפורי גסיסתו הספיק לחוש לר' חיים חייקל שידאג להביא אותו לקבר ישראל. החייל הפצוע אכן נפטר ור' חיים חייקל, שהיה איש חזק ביותר, העמיס את הנפטר על כתפיו בעיצומה של המלחמה והלך מרחק של שלושה ק"מ עד לבית הקברות, תוך כדי סיכון נפשי גדול, כי היה צפוי למשפט צבאי חמור על עריקה משדה הקרב, וגם בדרך לבית הקברות עמד בשכנות חמורות, שכן עבר על פני קבוצות של קוזאקים אלימים, אלא שברוך נס היה כרואה ואינו נראה, הם לא הבחינו בו וניצל מכל הסכנות, ולאחר שקבר את החלל חזר לעמדה הצבאית שלו, בלי שיאונה לו כל רע. בינתיים גברו הגרמנים על הרוסים, והם לקחו את הבחורים בשבי והטילו עליהם עבודות שונות. בגורלו של ר' חיים חייקל נפל להיות שומר בהמות, והממונים עליו הזהירו אותו בחומרה שלא יתרחק בתפקידו, ואם תחסר אפילו בהמה אחת - דמו בראשו. פעם אחת, בהיותו רועה את הבהמות בשדה מחוץ לעיר, שמע קול יריה וראה אדם שצונח על האדמה. מיד ניגש אליו וראה שזהו חייל נכרי שנפצע. הוא לא היסט, תלש חתיכת בד מחולצתו והשתמש בה כתחבושת לפצוע, אלא שתוך כדי פעולתו עברו כמה חיילים גרמניים שמצאו אותו מטפל בפצוע, ומיד חשדו בו שהוא התנקש בחייו, שכן לא נמצא שום אדם אחר בסביבה מלבדו. לא הועילו לו כל טענותיו, הוא הועמד למשפט צבאי ונדון למוות, באשמה שהתנקש בחיי החייל. בסיום המשפט הוכנס לצינוק, עד לביצוע גזר הדין. והנה, באחד הלילות בהם שהה בצינוק, ראה ממש בהקיץ את החייל היהודי שהביא אותו לקבר ישראל במסירות-נפש, והוא אומר לו: מכיוון שמסרת את נפשך למען אבוא לקבר ישראל, אני אדאג שלא יהרגו אותך, אין לך מה לפחד כי ממש לפני שייגשו לביצוע גזר הדין - אתה תינצל. יום ביצוע גזר הדין נקבע ליום שלישי, בשעה 2 בצהריים, ובשעה היעודה הוציאו את ר' חיים חייקל החוצה, הועמד ליד הקיר וכבר עמדה מולו כיתת חיילים עם רובים בידיהם כדי להורגו נפש, אבל ממש ברגע המכריע הגיע למקום במרוצה קצין בכיר וצחק לחיילים: אל תהרגו אותו! אל תעשו לו דבר...! הקצין הסביר

אחר כך, כי התברר

צידקתו של ר' חיים חייקל, לאחר שמצאו בכיסו של החייל הנכרי מכתב שבו הוא מודיע שהוא הולך לירות בעצמו ולהתאבד. ("ישאל אביך ויגדך").

החזון איש - כבוד אמא קודם כמה שנים לאחר שעלה הגאון רבי אברהם אישעו קרליץ זצ"ל, הי"חון איש"י הארץ ישראל, לקבע את משכנו במעלה "בבנת רוקח" בבני ברק, עלתה גם אמו הישישה ארצה, והתישבה בשכנות לבנה, במורד הגבעה. עד מהרה התארגן מנין קבוע בביתו של החזון איש. אמו היתה מקפידה להתפלל עם הציבור, ובכל בוקר היתה באה לבית בנה, נכנסת בחשאי לדרך צדדי, וממתינה לתפלה. שמח החזון איש על ההזדמנות שניתנה לו לכבד את אמו. מידי בוקר היה טורח לשאת אליה במו ידיו סטנדר, כדי שתניח עליו את סידורה. רעייתו של החזון איש חששה לבריאותו, והיתה אומרת: "הלא זה כבד מידיא בשבילך, לשאת את העמוד במו ידיך! מישהו אחר יכול לעשות מלאכה זו!" אך החזון איש ענה: "כבוד אמא קודם!" (מעשי אבותינו)

דקדוק במצוות של הרב אליהו דושינצר מסופר על הרב הקדוש רבי אליהו דושינצר זצ"ל, מנהלה הרוחני של ישיבת לומז'א בפתח תקוה, עלה פעם לאוטובוס בחברת שנים ממכרי. הוא שילם לנהג את דמי הנסיעה, ולא הרגיש שהנהג שכח לתת לו כרטיס נסיעה. כשזוכר בדבר, הסתפק כיצד עליו לנהוג. הוא שח את צערו לפני מלווי, ואמר: "אם אדרוש כעת מן הנהג כרטיס, עלול הוא לחשוד בי שלא שילמתי לו כלל, ואגרום בכך לחלול השם. אם אניח את הדבר כמו שהוא, נמצא שהסכפ שילמתי ישאר בידו של הנהג, מבלי שיגיע לחברת הנסיעות שהנהג שכיר שלה, ונמצאתי מוכשיל בגולה שלא מדעתי. זאת ועוד, אם יעלה לפתע מבקר, ולא ימצא כרטיס בידי, יחשדני שנכנסתי בלא תשלום, ושוב אגרום לחלול השם!". לבסוף מצא מוצא, ואמר: הריני מוחל לנהג בפה מלא על הכסף ששילמתי, ישאר הכסף בידו, ועכשיו אשלם לו שנית, ואקבל כרטיס. אמר ועשה, והשתחרר מספקותיו. (מעשי אבותינו)

הרב מוצפי-לא לחינם עצרו אותי הבריטים בימי המאורעות תחת שלטון הבריטים, כשהישוב חי תחת טרור מתמיד ובין עזר אחד למשנהו, יצא הרב הקדוש רבי שלמן מוצפי זצ"ל, באחד ימים מביתו לבית הכנסת, בלוי תלמידו, מבלי שיבחין כי קים עצר בעיר. והנה הגיחה לעברם מכונית משמר בריטית, אנשיה עצרו אותם, ולאחר חקירה הובילום אל מחנה שנלר. במחנה מצא רבנו למעלה משלש מאות יהודים, כלואים במכלאה אחת, ויושבים באפס מעשה. "היתכן?!" זעק רבנו, כיצד יושבים הנכם ולא עושים מאומה? זו הודמנתו פו לעשות משהו! מיד ארגן את כלם בפניה מיוחדת, והוא עצמו שמש כשליח צבור במשך שלש שעות. תחילה נשא בפניהם דברי כבושין, ואחר החל באמירת סליחות, תיקון חצות ותפלות לשלום עם ישראל. הקצינים הבריטים תמחו על המחזה המורד של קהל יושבי המחנה, המתפלל יחד בשאגה ובוכה אל אביו שבשמים. מיד שסיים הרב את תפלתו, מהירו לשחררו יחד עם חלק ניכר מן העצורים, ואמרו לו: אנו רוצים בך פעם נוספת! כששב לביתו, אמר לרבנית המדאגת: השמעת? לא על חינם עצרוני היום במחנה שנלר הכל משמים. (מעשי אבותינו)

לא תגורו מפני איש מסופר על הגאון רבי רפאל רבה של המבורג, שכאשר נתכחן להיות רבה של עיר המבורג שהיתה עיר של חכמים וסופרים, ידעו הם איך לקבל את פניו ואיך לחלוק לו כבוד, ובפרט שרבה היה עוד צעיר למינים. והנה לאחר כמה ימים לכהונתו, ניגש אל הרב עני אחד, וביקש להזמין לדין תורה את ראש הקהל. שלח הרב תיכף ומיד את השמש אל ראש הקהל שיעמוד לדין תורה ולתימהונו הגדול סירב ראש הקהל לענות לדין תורה. שלח אליו הרב התראה שניה ולא בא, ואז שלח אליו אזהרה שלישית, שאם לא יענה לדין תורה הם הפעם, יטיל עליו... שמתא, הלך השמש בשלישית ובפיו תשובה: הנה הגיע ראש הקהל עם זקני ונכבדי העדה, וברגע שרבי רפאל רצה לומר לו משהו, הקדים אותו ראש הקהל, תקע כפיו בכף הרב, ואמר בקול רם: מזל טוב! עכשיו כבודו נעשה רבה של המבורג! אין כאן עני, אין כאן דין תורה, אחרי שראינו כי אף אם אמנם כבודו גאון גדול בתורה אבל צעיר לימים, ולא נשא פנים אפילו לראש הקהל שהוא חתום ראשון על כתב הרבנות של כבודו, בודאי שנא ויאה לו לכהן כרב בעירו. ואכן כעת ברכתנו כולנו מעומק לבנו לכבוד רבינו שליט"א. לך בכוחך זה והושעת את ישראל...וכן מסופר על הגאון רבי שמעלקיה שבעת שניהן כרבה של ניקלשבורג, היו מקל ותרמיל תלויים דרך קבע על אחד הקירות בבית דינו, שאלוהו פרנסי הקהילה מה ראה סיבה לתלות את שני החפצים הללו על הקיר? השיב להם רבי שמעלקיה: דעו לכם, אתם - פרנסי הקהילה כי אצלי אין משוא פנים בדין, יהיה אשר יהיה - אני לא אטא משפט ולא אכיר פני איש. בבית דיני יקוב הדין את ההר, אך אם אחד מכם, הפרנסים, לא יהיה מרוצה מדרכי זו - הריני מוכן בכל עת ובכל שעה להסתלק מן הרבנות, וכבר הכינותי לי לנגד עיני את מקלי ותרמילי, עמהם אצא לנדוד בדרכים, ואף אם אאלץ חלילה לחזר על הפתחים לא יריתע אותי הנדב...

הרב מבריסק זצ"ל על נצחונות תש"ח בתום מלחמת תש"ח נכנסו תלמידים להרב מבריסק זצ"ל ושוחחו עמו על אודות המלחמה, כיצד שפעלו בה אנשי הצבא ועל הנצחונות הגדולים שלה. אמר להם הרב זצ"ל: כסבורים אתם שהרובים והתותחים הם שניצחו במלחמה? לא מיניה ולא מקצתי. רק התהלים, התפילות והתחינות של הצדיקים, כמו ר' שלמה בלוך זצ"ל ור' זאה ציציק זצ"ל, הם שהסגרו מלחמה זו. ופשוט הוא הדבר, שלעם ישראל אין בכלל חיות ביבשה, ביב או באוויר, אלא ישנה רק חיות אחת, והיא בשמים! ואם בחזית זו קיבלו את התפילות ואת הבקשות, הרי שעם התהלים ניצחנו את המקטרגים והמסטינים, וכל מה שמתחולל בחזית של הארץ איננו רק אלא כמשחק ילדים, צריך אמנם לשחק את המשחק, אבל תו לא.

ישראל יראה שהכל ניסים ונפלאות. אנשים מספרים נסים ונפלאות, וטק אחד הכריע עשרות טנקים, סיפר טייס במלחמת לבנון הראשונה שאמר שאני יודע שאני לא נשמע אמין אבל זו האמת זרקו עליו טיל הוא היה אמור לפגוע במטוס ואז בלי שום סיבה המטוס עף כמה מטרים למעלה והטיל החטיא, במלחמת המפרץ 39 טילים ואין נפגעים ועוד הרבה סיפורים עד בלי די אלא שהמצע קצר

[א] אם צינן כלי יין או שכר וכיוצא במים הרי מים אלו פסולין לנטילת ידיים דחשיב נעשה בהם מלאכה [והוא הדין קירר בקבוק של תינוק], ומיהו אם היין או השכר צוננים ונתנם במים רק לשמור צינתם שלא יחמו הרי אלו כשרים:

[ב] אם נתן במים שושנים או הדס כדי שלא יכמוש נחשב כעשה בהם מלאכה ופסולין לנטילת ידיים, שהרי משביח את העלים היבשים קצת:

[ג] אם מילא כלי מים כדי שיסתמו נקביו וסדקיו, וכן מים שכיבה בהם הברזל, וכן אם נתן המים בכלי שיש בו סימונים לכמות המים ונותן לתוכו הבשר וכיוצא בו, ועולין המים עד הסימונים ובה ידע משקלו של הבשר, המים אלו פסולים:

[ד] המים המשמשים לעזר בהכנת ערק ושכר פסולים לנטילה:

[הא] אם מילא כלים מים כדי שיהיו הכלים שבעים מים ולא יספגו דפנות הכלים את היין או שמן וְשֵׁשִׁים אחר כך פסולים לנטילה, וכן אם נתן מים בכלי לידע אם הוא נקוב [נתן מים לדעת אם הכלי נקוב כשרים לנטילה כיון שאין פועלים שום פעולה בכלי ושונוה מלאנן יין שפועלים פעולה בין לצננו], וכן כלי מעור שתחילה ממלאים אותו מים ולהסיר מרירות העור, המים פסולים:

[בב] אם שותה מן המים כלב או חתול או חזיר פסולין לכתחילה משום דנמאסין ובדיעבד היתר מרן ז"ל, ושאר בהמה חיה ועוף לא נפסלו טוב לחוש לכתחילה לא ליטול מהם [יכול ליטול ידיו ממים ששתו שאר בהמה ועוף], וכל זה היינו דוקא במים שאובין, אבל מקוה אין נפסל כלל:

[גג] מים שהכניסום לבית הכסא לקנה בהם פסולים לנטילת ידיים שמאוסים הם, וכן מים מלוחים, סרוחים או מרים, פסולים כיון דאין הכלב יכול לשתות מהם, וחמי טבריא שהם מרים פסולים לנטילת ידיים, מיהו אם יש מ' סאה במקום אחד טובל בהם ידיו דאז נכשרים על ידי טבילה, ומי הים הם מלוחים ואין ראויין לכלב ופסולין אלא אם כן התניחו אותם שאז ראויים לשתיה, והשט בספינה בים ואין לו מים ואינו יכול להרתיח מים יביא כלי מנוקב וימלאנו מן הים ויעמוד על שפת הספינה ויטול ידיו מאותו כלי לתוך המים משום דניצוק חיבור, וכיון דהכלי נקוב הנה הוא מריק מים לים וכשנטול ממנו הוי ליה כאלו הטביל ידיו בים, ולא יברך בשם ומלכות אלא יהרהר בלבבו שם ומלכות:

[דד] אם נטל ידיו ואחר כך נתחדש לו איזה ספק של פסול באותם המים אף על גב דספיקא דרבנן לקולא, עם כל זה אם יש לו מים אחרים כשרים בודאי, יטול לצאת ידי ספק, אבל לא יברך שנית [אין צריך לחזור וליטול ידיו, אם היה לו ספק בשיעור המים לא יטול בהם לכתחילה ידיו דהוי ליה ספק חסרון ידיעה, ובספק אם נעשתה בהם מלאכה אם יש לו מים אחרים יטול מהם]:

[טו] אם אחר שבירך המוציא נודע לו שהמים פסולים, יאכל פחות מכזית ויחזור ויטול במים כשרים ויגמרו סעודתו, ואם הסיק דעתו או הפסיק בדיבור יחזור ויברך על נטילת ידיים, ואם לא הפסיק בדיבור חיצוני ולא הסיח דעתו לא יברך:

[טז] אם נטל חתיכת שלג בידו ושפסף בהם לא עלתה לו נטילה, אבל אם יש שלג מ' סאה בתוך גומא מותר להטביל ידיו בהם וכשרים מדין טבילה, ואין לסמוך על טבילת השלג אלא בשעת הדחק שאין לו תיקון אחר לעשות, ואם רסק השלג ועשאו מים אז נוטל ממנו ידיו, או מטבילים אם יש לו מ' סאה לכולי עלמא:

[יז] מים שהיד סולדת בהם דהיינו דכריסו של תינוק נכוה מהם, בשעת הדחק שאי אפשר לו להתמתין מותר ליטול מהם דמרן התייר אך לא יברך בשם ומלכות לא יהרהר שם ומלכות בלבבו בעת הברכה

[יח] בשעת הדחק שאי אפשר לו במים מותר ליטול בשאר משקין, אך לא יברך אלא יהרהר בלבבו

[יט] מים כשרים שנתן לתוכן מעט מים פסולין בטלים ברוב, אפילו אם הפסולים משלימים לשיעור רביעית, ויכול לבטלם לכתחילה:

[ך] הנוגע באמצע סעודה בספר תורה או בתפילין או ברצועות או במגילה מן המגילות הנכתבים על קלף כדיו אין צריך ליטול ידיו [נכון להחמיר ליטול ידיו ומקל יש לו על מי לסמוך]:

[כא] מי שנגע באמצע סעודה בשוק וירד ומקומות המכוסים באדם, או שחיך ראשו, צריך נטילת ידיים ולא יברך על נטילת ידיים, אבל אם נגע בשערות ראשו ולא חיך הראש אין צריך נטילה, ואם נגע ביד אחת במקום מטונף אין צריך ליטול אלא אותו יד, ואפילו באכילת פירות ושתיית מים בלבד אם יודע שנגע ידיו במקום מטונף יטול בעבור הברכה [נגע ביד אחד במקום מטונף באמצע סעודה נכון להחמיר ליטול שתי ידיו אבל אם אוכל רק פירות או כדי לשתות די שיטול אותה יד בלבד]:

[כב] המתנמנם באמצע סעודה פחות משתינן נשמיין אין צריך נטילת ידיים, ואם יותר צריך נטילת ידיים ואפילו ביום, אך אין צריך לברך על נטילת ידיים אפילו נאנס בשינה הרבה ערך שעה או יותר:

[כג] המתפלל בתוך הסעודה אם יש לו מים יטול ידיו לא יברך, ואם אין לו מים יסמוך על המקליון:

[כד] כל דבר שחוצץ בטבילה חוצץ בנטילה, כגון צואה שתחת הצפורן במקום שהצפורן עודף על הבשר, ובצק שתחת הצפורן אפילו כנגד הבשר, לפיכך לא יגדל אדם צפורניו שלא ללדי ממשל בנטילת ידיים בחציצה ובלאו הכי גדול הצפורנים הוא קשה ומר לנפש האדם, וגורם תגבורת ונייקה לחיצונים, והאבל תוך שלושים יום יקפיד לנקותם בכל יום, אבל בשבת אסור לגרר הטיט שתחת הצפורן מפני שממחך הצפורן כשמסיר הטיט מתחתיו, אלא ירחצם במים, ורטיה שעל בשרו שלא יוכל להסירה

קודם נטילה מפני המכה, וציפורן שפרשה מקצתה יקוף אותה כיון שחוצצת מאחר שפרשה מקצתה:

[כה] הדיו והבצע אם הם לחים אין חוצצין מפני שהם נמחים במים, ויבשים חוצצים אם יש ממשות שלהם על ידיו, אבל מראית הצבע אינו חוצץ כיון דאין ממשות כלל ועיקר, ומי שאמנותו צבע אין חוצץ בו הצבע אפילו שיש ממשות על ידיו, וכן הסופר שידי מלולכלים בדיו כיון דרגיל בכך אינו חוצץ, אבל אדם שאין אומנותו בכך אם יש ממשות דיו על ידיו חוצץ, וצריך כל אדם לשים לבו על דבר זה שהוא מצוי ושכיח בעני אדם שיתלכלכו ידיהם ממת שכותבים ויהיה ממשות דיו בידם, וכן שוחט וקצב דאומנותו בכך שדרכם להיות תמיד ידיהם מלולכלים בדם אינו חוצץ אף על פי שיש ממשות בדם:

[כו] טבעת ייש בה אבן טובה, צריך להסירה בשעת נטילה, ולא מהני בה עננע ואפילו היא רפויה יסירנה לגמרי מפני שאין אנחנו בקיאין בשיעור הרפויה כמה הוא, ובדיעבד עלתה לו נטילה אם היא רפויה, אבל אם היא דחוקה לא עלתה לו נטילה, ואם אין בה אבן טובה באנשים דאין דרכן ללוש יש לסמוך על המתירין ולא יסירנה, אבל בנשים שדרכן ללוש וקפדי להסירה בעת לישנה משום דקשה להם ללוש בעוד הטבעת בידם צריכים להסירה, וגם באנשים המסירה תבא עליו ברכה

פרשת אמור [א] צריך כל אדם להיזהר יזהר לבצוע הפת שמברך עליו במקום שנאפה יפה ששלט בו האש יותר, ורק זקן שקשה לו לאכול, יאכל ממקום הרך: [ב] אמרו רבותינו ז"ל תכף לנטילת ידיים סעודה, ועל כן אסור להתעסק, גם עסק כל דהוא אם צריך לדקדק בו בין נטילה להמוציא, דהיינו אפילו לראות מטבע אם הוא טוב או רע או לראות מה השעה, דאז מסיח דעתו מהסעודה, כי מאחר דצריך לדקדק הרי זה מסיח דעתו מהסעודה בין נטילת ידיים סעודה ואסור, וכן יזהר שלא ידבר בין נטילה לברכת המוציא, ואפילו בשתיקה לא יפסיק, אלא תכף בגמר הניגוב יברך המוציא ויבצע, ובדיעבד מותר, וצריך להזהיר לכתחילה שלא ישהה בין ניגוב להמוציא כדי הילוך כ"ב אמה, וצריך זריזות רב כדי להזהר בכך: [ה"ע מעיקר הדין מותר להפסיק בדיבור או במעשה בין נטילת ידיים להמוציא ומכל מקום טוב להזהר שלא להפסיק ביניהם]

[ג] הליכה מהבית לבית אפילו הילוך מעט אסור כגון להביא מלח וכיוצא מחדר לחדר ובדיעבד שרי:

[ד] ראוי קודם כל סעודה שיאמר מזמור לדוד ה' רועי וכו', שבו ז"ן תיבות שלא יחסר מזונו ומזון הנפש, גם יאמר בקשת יאה רעוא מן קודם ע"ק וכו', ויאמר פסוק באתי לגני וכו' עד אכלו רעים שתו ושכרו וודים ע"כ ונראה ודאי דכל זה יאמר קודם נטילת ידיים, וגם נוסח לשם יחוד קדושה בריך ושכינתיה שקודם האכילה והבקשה גם כן יאמר קודם נטילה, אך העולם נוהגים לומר מזמור ה' רועי בין נטילה לברכת המוציא, ואין למחות בידם:

[ה] יתן ב' ידיו על הפת בשעת ברכה שיש בהם עשר אצבעות כנגד עשר מצות התלויות בפת, ואילו הם א.לא תחרוש בשור וחמור, ב.ושדך לא תזרע כלאים, ג.ד.ה ולקט ושכחה ופאה, ו.וביכורים, ז. ותרומה, ח. ומעשר א', ט. ומעשר ב', או מעשר עני, י. וחלה, וגם כנגד עשר מלאכות שיש מן החרישה עד האפיה כי בכל מלאכה נעשה בירור ניצוצות קדושה כנודע, לכך יש עשרה תיבות בברכת המוציא, ועשרה תיבות בפסוק עיני כל וכו':

[ו] צריך לדקדק ולהדגיש בה"א של המוציא כאלו יש בתוך מלואה ה"א אחרת, לכן אריך בה מעט ויגביהנה בקול כאלו מזכירה בפני עצמה כזה ה' מוציא כדי, וכשיגיע לתיבת המוציא בהיותו מאריך בה"א אז יתן את הפת זקוף בין שתי ידיו ויגביהנו קצת והלחם באמצע, ויזהר לתת ריוח בין תיבת לחם ובין תיבת מן הארץ, ואם יש לו כפפות יסירם בברכת המוציא דצריך שתהיינה ידיו ממש על הפת:

[ז] לא יבצע במקום שנתחברה בתנור עם חברתה דמחזי כחסר, גם לא יבצע במקום סדק ואפילו שנאפה אותו מקום יפה יותר, ובעל הבית הוא עצמו בוצע אף על פי שיש אורח גדול ממנו, ומיהו יכול לחלוק כבוד לאורח שיברך הוא ברכת המוציא וכן נוהגים:

[ח] לא יבצע פרוסה קטנה פחות מכזית שנראה כצר עין, ולא יותר מכביצה שנראה כרעבתן, במה דברים אמורים בחול ואוכל לבדו, אבל בשבת אפילו אוכל לבדו שרי לבצוע גדולה לכבוד שבת, וכן בחול אם אוכל עם בני ביתו מותר לבצוע גדולה כדי ליתן מן הפרוסה הזאת שבוצע לכל אחד ואחד כזית, ואין המסובין רשאים לטעום עד שיטעום הבוצע, לפיכך הבוצע יטעום תחילה ואחר כך יחלק למסובין:

[ט] הבוצע להוציא המסובין ידי חובה יברך בקול רם בנחת כדי שישמעו המסובין את הברכה כולה בלתי חסרון תיבה אחת, ויזהר שיכוין להוציאם ידי חובה וגם הם יתכוונו לצאת ידי חובה בברכתו, ומהנה יפה בכל ברכה אשר יברכו להוציא בה אחרים ידי חובה שיאמרו בפניהם בפירוש קודם הברכה הריני מכיין להוציא ידי חובה כל השומע קולי בברכה זו, כי יזדמן שהאדם לבדו טרוד ואינו מכיין ואם ירגיל בכך בודאי יכוין, גם המסובין יהיו נזהרים לענות אמר בקול רם שגם המברך יכוין לאמן שאומרים ויוצא ידי חובה אמר, ואורח שראה בעל הבית מברך ברכה חטופה וקטופה, או שחושש שאינו מכיין עליו אז יברך האורח לעצמו בלחש על הפרוסה בהצנע כדי שלא ירגיש בעל הבית מפני דרכי השלום, וכן בברך הסומך על שלחן אביו שיעשה כך אם נצרך לכך: [ן] מצוה להביא מלח ויטביל הפת ג' פעמים במלח כי כן צריך על פי הסוד, ויכוין שהלחם הוא מספר ג' פעמים הוי"ה שהם שלשה חסדים, והם ממתינים שלשה גבורות הרמוזים במלח שהם גם כן מספר ג' פעמים הוי"ה כמנין מלח, ואם בירך המוציא ולא הביאו המלח לא ימתין אלא יבצע מיד ויאכל ובעת שיביאו המלח על השלחן יטביל הפרוסה ג' פעמים וראוי שישאיר המלח עד אחר ברכת המזון דהשלחן דומה למזבח וכתוב על כל קרבן תקריב מלח וגם הוא מסוגל להגין מן הפורעניות

אמירות מחז"ל כשאומרים בבישול לכבוד שבת קודש האוכל יותר מוצלח מעשה באחד שאהב מאוד את חברו, והחליט לאכול אצלו ביום שבת. כיון שלא הוזמן, נטל עמו סיר של חמין שבישלה אשתו, ופנה אל בית רעהו. בעת הסעודה העמידו לפני בעל הבית צלחת גדושה בחמין, והביאו גם את תבשילו של האורח. והנה חש בעל הבית כי ריח החמין של אורחו נודף ועולה לאין שיעור על ריח מאכלו שלו. "מנין הריח הטוב הזה שיש בתבשילך?!", שאל את חברו. ענה לו האורח: כשאשתי מבשלת לשבת, בכל פעולה אומרת: "לכבוד שבת קודש". ואילו אצלך המשרתים מבשלים, ובודאי אינם מקפידים לומר כן, לכן אין המאכל ריחני כלל. (ספר משל ומנשל להבן איש חי)

שאלה מתי ראוי לעשות את פדיון הבן תשובה כתב בילקוט יוסף הלכות פדיון הבן (על פי יביעי אומר י"ד סימן כה חלק ה) שיש לפדות את הבן כדעת מרן השו"ע ביום ל"א ללידה אף שלא עברו כ"ט יום ו 12 שעות ו-תשצ"ג חלקים [תשצ"ג חלקים הם 44 דקות ו- 3.3 שניות] מהלידה כיון שיום ל"א הוא העיקר להלכה ומיהו אם רוצה להחמיר לפדות אותו לאחר שיעברו כ"ט יום 121 שעות 44.33 ד' תבא עליו ברכה ולכן אף תינוק נולד בשעה 15:00 בשבת בכ"א כסלו (כסלו חודש 30 מלא יום) תשע"ה אפשר לפדותו ביום כ"א טבת בלילה. ואם חושש לדעה שצריך שיעברו כ"ט יום 121 שעות 44.33 דקות, אף כן כשפודה בליל כ"א עדין לא יעבור זמן זה (אף שהוא יום ל"א) ולכן עדין שפודה בבוקר או בצהריים וירוויה שיעבור גם 12.44 ש' וכן ירוויח את דעת הש"ך הסובר שאין פודים בלילה, [בתשובות והנהגות ח"ב סימן תקעד כתב שהאשכנזים נהגו לא לפדות בלילה] מיהו כתב ביביעי אומר שלא חששו לש"ך, וכתב שם שהנהגו לפדות בגרבה בלילה, הרב שטרנבוך (שם) בתשובות והנהגות) מביא את דעת החתם סופר שאם לא הסתיימו כ"ט יום ו-12 ש' ביום השלוש (אם נולד בלילה) אזי כבר ביום ה-30 הסתיימו הכ"ט ו-12 ש' אלא הסתיימו ביום ה-31 אזי יש לערוך את הפדיון ביום ל"ב (שצריך שיתמלא היום לאחר ליל ה"ב שעות לדעת החתם סופר כיון שהגמרא בראש השנה אומרת שאתה מונה ימים ולא שעות וכיון שהסתיימו הי"ב שעות ותשצג חלקים באמצע היום יכול לפדות רק למחרת כיון שאינו יכול למנות לפי שעות אלא ימים שלמים) וכתב שם שאף שהפוסקים לא חששו לו אם רוצה יהדר שאחר שפדה בל"א יפדה שנית ביום ל"ב על ידי שיתן לכהן בתנתה על מנת להחזיר וישנה אפשרות פשוטה לומר לכהן שאני נותן את הכסף עכשיו ואומר לו שבני יהיה פדוי רק רק ביום ל"ב מהלידה וכתב הרמב"ם (ביכורים פרק א' שיעף יח) שמועיל אף שנותן לפני הזמן וכך מרויח את הדעה דבעי גם י"ב שעות וכן את דעת החתם סופר

שאלה מתי ראוי לעשות את פדיון הבן תשובה כתב בילקוט יוסף הלכות פדיון הבן (על פי יביעי אומר י"ד סימן כה חלק ה) שיש לפדות את הבן כדעת מרן השו"ע ביום ל"א ללידה אף שלא עברו כ"ט יום ו 12 שעות ו-תשצ"ג חלקים [תשצ"ג חלקים הם 44 דקות ו- 3.3 שניות] מהלידה כיון שיום ל"א הוא העיקר להלכה ומיהו אם רוצה להחמיר לפדות אותו לאחר שיעברו כ"ט יום 121 שעות 44.33 ד' תבא עליו ברכה ולכן אף תינוק נולד בשעה 15:00 בשבת בכ"א כסלו (כסלו חודש 30 מלא יום) תשע"ה אפשר לפדותו ביום כ"א טבת בלילה. ואם חושש לדעה שצריך שיעברו כ"ט יום 121 שעות 44.33 דקות, אף כן כשפודה בליל כ"א עדין לא יעבור זמן זה (אף שהוא יום ל"א) ולכן עדין שפודה בבוקר או בצהריים וירוויה שיעבור גם 12.44 ש' וכן ירוויח את דעת הש"ך הסובר שאין פודים בלילה, [בתשובות והנהגות ח"ב סימן תקעד כתב שהאשכנזים נהגו לא לפדות בלילה] מיהו כתב ביביעי אומר שלא חששו לש"ך, וכתב שם שהנהגו לפדות בגרבה בלילה, הרב שטרנבוך (שם) בתשובות והנהגות) מביא את דעת החתם סופר שאם לא הסתיימו כ"ט יום ו-12 ש' ביום השלוש (אם נולד בלילה) אזי כבר ביום ה-30 הסתיימו הכ"ט ו-12 ש' אלא הסתיימו ביום ה-31 אזי יש לערוך את הפדיון ביום ל"ב (שצריך שיתמלא היום לאחר ליל ה"ב שעות לדעת החתם סופר כיון שהגמרא בראש השנה אומרת שאתה מונה ימים ולא שעות וכיון שהסתיימו הי"ב שעות ותשצג חלקים באמצע היום יכול לפדות רק למחרת כיון שאינו יכול למנות לפי שעות אלא ימים שלמים) וכתב שם שאף שהפוסקים לא חששו לו אם רוצה יהדר שאחר שפדה בל"א יפדה שנית ביום ל"ב על ידי שיתן לכהן בתנתה על מנת להחזיר וישנה אפשרות פשוטה לומר לכהן שאני נותן את הכסף עכשיו ואומר לו שבני יהיה פדוי רק רק ביום ל"ב מהלידה וכתב הרמב"ם (ביכורים פרק א' שיעף יח) שמועיל אף שנותן לפני הזמן וכך מרויח את הדעה דבעי גם י"ב שעות וכן את דעת החתם סופר

מצוות עשה לזכור מעשה מרים הנביאה

זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה ה' אֱלֹהֶיךָ לְמָרְיָם בְּדָרְךָ צֹצְאֹתְךָ מִמֶּצְרָיִם

זוהי מצוות עשה מידי יום ויום לזכור מה שעשה ה' יתברך למרים שנענשה בצרעת על שדיברה באחיה, למרות שהיא אהבה את אחיה ומתכבדת בו שהרי הוא כמלך ורוחשת לו כבוד גדול אלא העבירה עליו ביקורת על שעזב את אשתו בטענה וכי הוא שונה מאתנו הרי גם אנו נביאים ולא פרשנו מבתינו, ולא נתכוונה לספר בגנותו? נענשה, אם מרים הנביאה אחות משה נענשה על כך קל וחומר שאסור ליהודי לדבר על יהודי אחר אף שאינו מתכוון לגנותו אלא לבקר, קל וחומר המדבר לשון הרע מתוך כוונה לדבר בגנותו של השני על אחד כמה וכמה שיענש.

כתוב במשלי פרק כא פסוק כג "שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו" וכפי שמובא "כל עמל האדם לפיהו". וכידוע רוב הבעיות נמשך הזוה הוא משום פגם הברית,

וכל מי ששומר את פיו הקב"ה שומר צדיקו כמובא בעוד יוסף חי דרשות פרשת תזריע (בד"ה ובאופן אחר) וז"ל ואם יחטא אדם בברית הלשון יפגום בברית המעור ולכן הם מכוונים זה כנגד זה וזה רמוז בפסוק "ותשא בריתי עלי פדך" כלומר שאם הנך רוצה לנשא להררים את בריתי שתהיה שמורה תלוי בעלי פדך במשמרת פדך וכן יסוד זה רמוז במילה "לשון" האות ל' רומז ללשון והאות ו' סופית של המילה לשון רומז לברית לומר שזה קשור בזה ו**כתוב שם** שיש סברה לומר בבעל תשובה שיתחיל לעשות תיקון הלשון שישמור פיו מאד ואז ממילא יתוקן ברית קודש כיוון שלא העכבר הוא הגנב אלא החור שדרכו נכנס העכבר הוא הגנב כלומר על ידי שלא שומר את לשונו יש רשות ליציה"ר להכשילו ח"וי בפגם הברית ויש צד לומר שתיקון לבטל תשובה כיון שכבר נתן רשות ליצרו להכשילו צריך קודם תעניות וסיגופים ולימוד תורה השייך לתיקון הני"ל (ותולה הבן איש חי מחלוקת זאת בביאור הגמרא ב"מ קי"ז ע"ש) ומביא שיוסף העי"ה נתגבר ולא נכשל בברית קודש בשביל שנהרג בברית הלשון.

מובא בחז"ל שכל המדבר לשון הרע יותר חמור מע"ז ג"ע ושפיכות דמים ומבאר אורחות צדיקים שאדם בהבל פיו יכול להרוג אדם ולפצוע את נפשו והוא כלל לא מרגיש שעשה משהו רע לשני, אדם שחטא בג' עבירות, יודע שחטא וישוב בתשובה על כך שיודע שלא היה בסדר אבל המדבר לשון הרע אומר מה עשיתי כבר, יכול להיות שבחבל פיו הרס פרנסה, שידוך של מנה וחושב שלא עשיתי כלום בסך הכל אמרתי כמה מילים לכן לשון הרע חמור יותר מג' עבירות

מסופר על עסקן שנסע לאסוף כסף עבור מוסדותיו בחו"ל ובכל שנה לאחר הדרשה הוא היה מגיע לסכום יפה הפעם הזאת הוא רואה שאין הענות, הציבור לא תורם וכולם לוחשים אחד לשני, הוא נגש לאחד מהציבור ושואל מה קרה מדוע אין הענות, אומר לו שמענו עליך שגנבת כמה ספרי תורה, שאל אותו מי אמר לך, אמר לו פלוני, הלך לאותו פלוני שואל אותו, האם אני גנבתי כמה ספרי תורה אמר לו אני אמרתי שגנבת רק ספר תורה אחד, שואל אותו העסקן ומנין לך זה, אמר לו פלוני אמר לי, ניגש לא אותו פלוני ושאל אותו האם אני גנבתי ספר תורה אמר לו חס ושלום אני אמרתי שדברת כל כך ששטוח גנבת את הדרשה מאיזה ספר

אנו רואים מהפסד קטן מה יכל לעשות להרוס עמל גדול של נסיעה לחו"ל והפסד כספי גדול למוסדות בגלל כמה מילים שלא נאמרו בצורה נכונה סיפור מופלא, המוכיח וצופר עדים על הרווח וההצלחה הבאים כתוצאה מזהירות מלשון הרע. מספרת משפחת חדד ברמת אלחנן, והוא אירע לאחד האחיינים שלהם המתגורר בטבריה. פרטי הדברים התפרסמו בגליל ילד שיחק להנאתו

העלון מוקדש להצלחת מאסר אברהם וסגילת בת אנט פליה ובי"ב יהי רצון שיתקיים בהם הפסוקים ימלא ה' כל משאלותיך, וכל אשר יעשה יצליח

העלון מוקדש להצלחת כחן עמי ושושה ובי"ב יהי רצון שיתקיים בהם הפסוקים ימלא ה' כל משאלותיך, וכל אשר יעשה יצליח

העלון מוקדש להצלחת חדד ציפורה ובי"ב יהי רצון שיתקיים בהם הפסוקים ימלא ה' כל משאלותיך, וכל אשר יעשה יצליח

וגרמו לחיזוק רב בענייני שמירת הלשון. הילד בן העשר שיחק להנאתו בחצר מאחרי ביתו. החצר ממוקמת במדרון, ובאחת ה"גלישות" שעשה מלמעלה למטה, פגע באבן גדולה, ומעוצמת ההתדרדרות הוסטה האבן ממקומה, ואף אחד לא שם לב שבאותו רגע הגיח מן החור נחש ארסי ענק, באורך כשני מטרים והכיש את הילד. אחיו הקטן אמר לאחר מכן שהבחין ב"איזה חבל יפה המתגלגל על הרצפה".

הילד החל להקיא, מאוחר יותר התעלף, ומצבו "החמיר" מרגע לרגע. המשפחה שלא ידעה שמדובר בהכשה, לא ייחסה משמעות חמורה לשינויים הבריאותיים הללו. רק אחרי שמצבו התדרדר ביותר, הובא מומחה שקבע שהילד הוכש, וצריך להבאילו "בדחפיות" לבית החולים. בחדר הבחון התלחשו כבר הרופאים שלא מדובר בהכשה סתמית, אלא בנחש ארסי מאוד. במשך הלילה הראשון היה הילד חסר הכרה והרופאים הביעו דאגה ממצב בריאותו.

והנה, מיד למחרת בבוקר, עם האור הראשון, פקח החולה את עיניו וקרא בקול לכל הנוכחים שעמדו סביב המיטה: "אני מבטיח שלא אדבר יותר לשון הרע", וסגר שוב את העיניים. מיד לאחר מכן חל שיפור ניכר במצב הילד, עד שבתוך ימים ספורים שב לתפקד כאחד האדם. הרופאים הביעו פליאה על השיפור המהיר והצהירו, שלא נתקלו מעודם בתופעה דומה של הכשת נחש החולפת לאחר זמן כה קצר. כל מילה מיותרת. (טובך יביעו חלק ב' עמוד צ"ו)

כדאית כל הטרחה מסופר על רבי ישראל מסלנט ש"החפץ חיים" פנה אליו בצער, באומרו לו שרבים מאוד רוצים לקנות את כל ספריו, אבל את הספר "חפץ חיים" על שמירת הלשון רק מעטים מאוד רוצים לקנות, מכיון שעד היום דיבר כל אחד כפי שרצה, פתאום בא יהודי בשם ה"חפץ חיים" וכותב שאסור לדבר לשון הרע ומי שמדבר אין לו חלק לעולם הבא, ולכן מעטים מאוד קונים ספר זה. אמר לו רבי ישראל מסלנט אפילו אם כל טרחתך היתה רק בשביל להוציא אנחה מלבו של יהודי בזה שאינו שומר את פיו, כדאית כל הטרחה. והנה אותו אדם יוציא מלבו אנחה על שאינו שומר פיו, ואפילו שמחר הוא ידבר לשון הרע, כדאית כל הטרחה של החפץ חיים.

הגאון מוילנא זצ"ל באגרות "עלים לתרופה" כתב וז"ל: והעיקר לזכות לעולם הבא בשמירת פיו!! וראה שלא כתב הגאון שהעיקר לזכות לעולם הבא הוא בלימוד התורה, אע"פ שלא היה באחרונים מתמיד כמותו, שלא ביטל תורה כל ימי חייו אלא עשר דקות בלבד!!!

כואב לך!! תחזור בתשובה על מעשים באותו איבר: מסופר על בחור באיזור הצפון שהתחזק בתורה וביראת שמים אלא שסבל מכאבי עיניים חזקים וכאבים בגרון. והוא ידע ש"הצורך תמים פעלו" וזה לא סתם והחל לפשפש במעשיו והבין שהכאבי עיניים זה בגלל שהוא רואה טלוויזיה, והכאבי בגרון זה אולי הדיבורים של הלשון הרע, וקיבל עליו לא לראות טלוויזיה ולנצור את לשונו, והנה הוא קם בבוקר והעיניים בריאות והגרון בריא, וכך והחל המשיך בהתמדה, אלא שהיצר הרע שלו היה מאוד עצבני עליו, והחל לומר לו: מי אמר לך שאסור לראות קצת חדשות ולאחר מכן קצת סרטים והעיניים לא כאובות בגלל שזה עבר לך ולא בגלל הסרטים, והוא נתפתה וחזר לראות קצת פה ושם וכך ישב כמה שעות מול הטלוויזיה. והלך לישון וכשהוא קם בבוקר הוא מרגיש שוב את הכאבים הנוראיים בעיניים אבל היצר הרע עדיין בער בקרבו ואמר לו שזה לא בגלל הטלוויזיה והראיות האסורות שהוא ראה שם אלא זה כאבים שבאים והולכים ולא צריך להתייחס, ואכן הוא חשב שזה נכון ושיכנע את עצמו שזה טבעי (ולא בגלל הטלוויזיה) וכמובן שהוא המשיך לראות וגם קצת נשחרר את מוצא פיו ולדבר לשון הרע, והנה בבוקר לא רק הכאבי עיניים באו ביתר שאת אלא שהחלטה אליהם שיעול כבד שמוכר לו מימים עברו, ובאותו יום הוא כבר החליט, זהו זה, אין טלוויזיה יותר ואין לשון הרע, ולמזלו הטוב הוא התרפא לגמרי, וכמובן שדבר כזה לא קורה הרבה, צריך זכויות רבות ובעיקר זכות אבות שדופקים על שערי רחמים כדי לעורר את צאצאיהם.

מילי דבדחיותא : שופט באפריקה שהיה אכזרי וחסר רחמים שימש גם מרצה באוניברסיטה, נתן לסטודנטים לעשות עבודה, לאחר השיעור, ניגש אחד הסטודנטים למרצה ואומר לו : אני צריך את תמונה שלך, בשביל מה? שואל המרצה, הסטודנט עונה, : אני עושה עבודה על אסונות טבע!!!! רבה לפני שלימד לחכמים אמר מילתא דבדחיותא ובדחי' רבנן לומר ויתורם בקיסריא (שבת ל:)

מי שבידך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב משה אהרן דוד ושלמה הוא יחד יושור ויעזור וירומם ויצלה את הפתוחים הקיסרי ובעיני בית: חדד אשה, דוד ושרה חניה, צבי יגאל וציפורה, יצחק ויוכבד תהלה חדד, ד' חדד, ישראל וקרין חניה, ציפורה חדד ומשפחתה, יד ונבולו ונברכה חדד, משה חיים בן אביבה, עמי ושושה כחן, אליהו ורות חמה חדד, רפי ואביבה זנדור, יסכה ויעקב שמשאיא, שמואל ונורית חדד, כחן שמעון ומרים, מיכאל ואיליס חדד, ענוס וריאל ואריה חדד, יצחק וכוכבה חדד, כחן יואל, כחן עוזיאל, שרון קונין, יהונתן ושילת חדד, חדס ודניאל פראנצי, יוסף ומיה חדד, הרב אסף נתן, בת שבע חדד וכל משפחתה, ורחמים וסגילת מוסס, ר' יעקב צבאן, דוד ואילנה ביתר, ר' יעקב אוביב, כחן חיים סטויז, בר בנקה ובן, מוושן יונתן, לויזון חנון תהילה בת שרה, רות בת תמר, וברקה בת רות עובד ליטל ומול אורון בני ציפורה. שתתחילם לבלל עיניך ביום טוב, כולל בן הרומנים, ועדו! ולעלון השבועי. מלך מלכי המלכים בתחילת ימיהם ויחיים מכל צרה וזקן יצילים ינבא כוכב מערבתם וכל אשר יפנו יתחילו ויבטל האל-גל מלמליכם כל גזירות קשות ויגוור עליהם האל-גל גזירות טובות וברכות מרובות, וזכות התורה נתן בעדם וימלא כל משאלתם ליבם לטובה, חללים טובים ומוצלחים, ויסיר כל מחלה וכל דבר רע ונחמה תמיד שמחים ומאושרים אכי"ר. לעי"י: ירום בן יואל, רחל בת מילה אליהו בן מבידכה. משה חיים בן בסירטה